

Skibe og både
af træ mødtes
på Øresund

Heto
historien om
en Springer

Nr. 136, oktober 2018

Udgives af Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Udkommer 4 gange årligt.

Redaktion:

Benny Andersen (ansvarshavende)
Bredlunden 6
8654 Bryrup
Tlf: 2980 2285
Email:
klassisktraebaad@gmail.com

Stig Ekblom
Eva Noer Kondrup
Gorm Boa (layout)

Annoncer

Gorm Boa, 2465 1492
gormboa@icloud.com,
eller bladet@defaele.dk

Tryk

Step. Svendborg

Annoncepriser

Halvside 1200,-
Bådannoncer 400 tegn + foto
500,- kr.
Projektskibe: Pris under 5000 kr.
gratis

Rabat ved gentagelse.
Medlemmer 50 %, dog ikke
forhandlerannoncer

Hjemmeside www.defaele.dk
Annonce gratis i 6 mdr, når der
annonceres i bladet

Artikler og fotos

Ring eller mail os lige, hvis du vil
sende artikler eller fotos til
bladet. Vi vil meget gerne
modtage stof. Stort som småt.

Bestyrelsen og kontakt

Bendix Sandfoss Laxvig

Stubberupvej 44
4880 Nysted
6060 1297
laxvig@hotmail.com

Benny Andersen

Bredlunden 6
8654 Bryrup
8683 1590 / 2980 2285
bennyvrad@gmail.com

Catja Beck-Berge

Svanemøllevej 34
2100 København Ø
4026 3839
cbb@defaele.dk

Carl Mangor

Søgårdsvej 12
5700 Svendborg
5058 1055
c.mangor@gmail.com

Ole Ingvor Olsen, suppleant

Egelundsvej 4
3630 Jægerspris
2087 2400
ege4@mail.dk

Dorthe Christensen, suppleant og kasserer

Phillip de Langes Alle 7A
1435 København K
2010 7141
dorthe.erik@hotmail.dk

*Kapsejladsen »Øresund paa langs« for træskibe og træbåde blev
arrangeret i et samarbejde mellem Træskibssammenslutningen og
Kjøbenhavnske Træsejlere.*

Lokale initiativer

»Ø-havet«, Sydfyn

Carl Mangor
Søgårdsvej 12, 5700 Svendborg
Tlf: 5058 1055.
Mail: c.mangor@gmail.com

»Kjøbenhavnske Træsejlere«

Catja Beck-Berge
Svanemøllevej 34,
2100 København Ø
Tlf. 4026 3839. Mail: cbb@defaele.dk
Hjemmeside:
www.kbh.traesejlere.dk/

»Fjordsejlerne«

På og omkring Holbæk Fjord
Simon Bordal Hansen
Bygaden 72, Orø 4300 Holbæk
Tlf. 2298 1674.
Mail: post@simonhansen.dk

Frederikshavn Træskibslaug

Birger Bredkjær Pedersen
Kong Chr. Allé 11, 9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 0731
birger-bp@webspeed.dk
www.skibslaug.dk

Træskibsforeningen i Århus

Torben Moeslund Andersen
Thorsvej 9, 8230 Åbyhøj
2087 7936. Mail: torben@thorsvej9.dk
Hjemmeside: www.tsa.dk

Indhold

Øresund paa langs	4
Swift – en dame på 100 år	8
Få glæde af internettet	11
Frederikshavnene i Skärhamn	12
Nyetableret bestyrelse	15
Sommerstævnet i Middelfart	16
Bådebyggerkurser i Løgstør	21
Heto og den første ejer	22
Svendborg Classic 2018	27
Kryds og tværs	29
Svartlöga efter havariet	30
Orø-træf i sommerpragt	32
Bag Hækken	36

Swift er imponerende flot trods alderen

Svendborg Classic Regatta havde rigeligt med vind

Springeren Heto er endnu en gang i gode hænder

Fjordsejlerne's Orø-stævne er blevet en tradition

Nye vinde blæser blandt
træsejlerne på Sundet

»Øresund paa langs« løb af stablen d. 11. august med fantastisk flot tilslutning og løfter om nye fælleskaber blandt danske træsejlere.

Hvad kunne være smukkere end synet af blanke træmaster og brogede sejl i alle størrelser, der stryger for vinden i en tæt skare op gennem sundet? Det var visionen for de tre initiativtagere til et nyt arrangement for alle træsejlere, der vil lægge vejen forbi Øresund i midten af august. De ville samle alt hvad der findes af blanke master, klinker og kraveller med rundede og lange ender, røde og hvide sejl i alle størrelser. Skibe og både med sjæl drevet af ren kærlighed til håndværk, søen og de ubegribeligt skønne former der vrider sig under vinden gennem den brusende sø.

Og sådan blev det! Alle drømme gik i opfyldelse, da skibene langsomt samlede sig i Svanemøllebugten omkring kl. 9 den lørdag morgen i august. Vinden stod frisk fra syd sydvest 8-10 ms., og solen strålede varmende ned mellem de spredte skyer, som hurtigt drev over den stadig sommerblå himmel. Begejstringen føltes i hele kroppen ved det betagende syn af skibe og både fra skonnerten Mira på 58 t og 27,5 m overalt til smækker på bare 3 meter og et fribord på en håndsbredde eller to, der snoede sig elegant mellem hinanden bag startlinjen. De fire starter gik over 20 minutter med de mindste og kvikke både først og de hurtige og store både sidst. På den måde ville hele feltet samles et sted midtvejs mellem starten ud for Tuborg Havn og målet i Snekkersten lige syd for Helsingør.

Og der var fart over feltet i den friske vind. Det hele gjaldt kun æren, men feltet på knap 40 både gav kampgejst i alle klasser, og hurtigt kom spillere og topsejl op, først på de bagerste både og senere på dem, der troede de lå godt til længere fremme. Pladsernes skiftede flere gange undervejs på de knap 20 sømil, og det gav skumsprøjt på dækket og sved på panden, når flere af de slanke kuttere rundede 8 knob for fuld storer og spiller i den friske platte vind.

Alle kom i mål på fantastiske tider på mellem 2 og 3 timer og samledes ved de nye flydebroer i Helsingør Værftshavn lige ud for Kulturværftet og Kronborg og op til M/S Museet for Søfart, indrettet i en af de gamle tør-

Alle klude sat mod mållinjen

dokker. Eftermiddagen bød på mere sol og frisk vind i den smukke og livlige kulturhavn, hvor alle sejlere blev budt velkommen af M/S-museets direktør Ulla Tofte, og folk besøgte hinandens skibe på kryds og tværs til snak om sejltider, taktik, lak og røverhistorier.

Men sejlere og sømænd er altid sultne, og langsomt men sikkert samlede de op mod 200 sejlere sig i Hal 16, som var arrangementets hjerte på land. Hallen er generøst stillet til rådighed af Helsingør Kommune til

Glade ansigter i hal 16. Eva Noer Kondrup og Vidar Illum

foreningen Hal 16, som har til formål at bevare og udbrede den praktiske maritime kultur omkring træbåde og træskibe. Hallen er på ca. et halvt tusind kvadratmeter og har op til 25 m. til loftet, så der er god plads. Foreningen blev stiftet i januar, og til daglig er hallen ved at blive fyldt af mindre og større træbåde, som er under renovering eller ombygning. Her er åbent værksted for alle og masser af liv både til hverdag og i weekender. Men i anledning af »Øresund paa langs« var alt ryddet op og pyntet med sejl spændt ud mellem kraner og stolper og hængene ned fra loftet. Stig og Eva samt det lokale shantikor varmede op med viser og skønsang. Besætningerne var bænket ved blandede borde for at skabe nye sammenhold på tværs og høre nyt fra nogen man ikke kendte på forhånd.

Alle madbillerter var udsolgt, og efter den obligatoriske velkomst, var der virkelig tryk på wok-konceptet. Her fyldte alle egen tallerken med fersk fisk, rejer, muslinger og grønt, som blev lynstegt og flamberet over de åbne wokblus, hvor kokkene kæmpede med den nu silende regn lige uden for porten.

Præmieoverrækkelsen og de efterfølgende lovord om forbrødringen mellem træskibenes forening TS og de fæle lystsejlere trak ud, men der var også utrolig mange og flotte præmier fra kapsejladens sponsorer. Der var flotte gavekort og smukke uldtrøjer fra M/S museets butik, Ryding Maritime og Helsingør Marineshop. For træbådenes vedkommende var sejladens årets Københavns mesterskab for Træbåde, hvis smukke præmier i form af halvmodeller blev overrakt til de stolte vindere.

Selv om lovordene var lange, var det værd at bemærke, at alle tilsyneladende har glemt hvorfor TS og DFÆL ikke holder flere arrangementer sammen for at fejre vores fælles maritime og træbårne kulturarv. Der er lagt op til, at vi fremover ser mere på, hvad der binder os sammen, end hvad der skiller os ad, i ambitionen om at styrke fællesskabet om kulturarv, håndværk og den ubegribelig arbejdsglæde ved gamle skibe og både. Hvad end man sejler en træskude af lyst eller med last, så er

Maden var i sig selv en stor oplevelse. Se selv den forventningsfulde sejler

drømmene, bekymringerne og oplevelserne de samme.

Så snart mørket sænkede sig, startede den uhørt svingende maskine af et bluesband under Dale Smiths kommando op. Ingen sad urørt, og de fleste var på gulvet for at svinge de stive søben i løbet af aftenen og til langt ud på de små timer.

Sjældnen har man mødt så mange glade ansigter som til morgenmaden søndag morgen, hvor alle fik tanket op inden hjemturen. Vi arrangører var utrolig glade for al den støtte og ros vi har fået og som i lige så høj grad skal gå til alle dem fra foreningen Hal 16, som hjalp med alt det praktisk før, under og efter.

Der er ingen tvivl om, at både Helsingør Værftshavn

og hal 16 netop blev fyldt med blanke master og glade ansigter, fordi vi træsejlere samledes som træbådselskere og ikke i kraft af særegne foreninger. Det er potentiale i at udvikle det nye fællesskab, og det vil vi love at gøre frem mod august 2019, hvor vi forventer at kunne invitere til en fejring af træsejlerkulturen, og samle endnu flere deltagere fra nær og fjern.

Nicolai Vædle, Henrik Effersøe, Joakim Q-Refn

Det var et storslået syn, da feltet drog forbi Hven

100 års fødselsdag

Ankomst til Århus på sommertogt

“Kommer I til 100 års fødselsdag i morgen?” lød det ved ankomsten til Træskibshavnen i Aarhus midt i juni. Det var mere en invitation end et spørgsmål, og da vi endnu ikke helt var klar over, hvor vi skulle ligge, endsi­ge havde en fortøjning på plads, blev svaret måske en kende diffust, for der var ingen i vores nærhed, der umiddelbart var ved at runde de 100.

I takt med at have fortøjet, klaret op og i det hele taget være på omgangshøjde i en ny havn, erfarede vi, at det var kutteren, Swift, der kunne fejre sine første 100 år.

Øvelsesbåd til Århus

Det startede med brødrene Kier i Aarhus, der fik tegnet og bygget Swift hos Svendsen i Kastrup. Ejerskabet blev en kort fornøjelse, for allerede efter tre år (1921) forærede

100 år er ingen alder for en rigtig dame

de skibet til en Aarhus Sejlklub, der brændende ønskede sig en øvelsesbåd. Nu skal man passe på, hvad man ønsker sig, da man jo kan risikere at få det. Sejlklubben erfarede hurtigt, at den var rigelig stor til deres behov, men til held for klubben kunne den sælges og for pengene kunne man købe tre mindre og mere anvendelige både.

Mange år hos familien Schaldemose.

Swift havnede i 1934 i Odense, ejet af formanden for en af klubberne. Her sejlede den frem til årene efter besættelsen, hvor den kortvarigt lå i det sønderjyske.

Her blev den overtaget af Schaldemose, der sejlede den frem til 1998. Der blev både sejlet langture og kapsejlad med familie og venner.

Op til årtusindskiftet lå Swift kortvarigt i Køge. Den var blevet erhvervet med bolig for øje, men viste sig at være lige beskeden nok til det formål. Da den kom på land i efteråret, blev den stående på bådpladsen hele den følgende sæson. Heldigvis var der gode folk på havnen i Køge, der med fugtige tæpper kunne begrænse skadernes omfang i en tør sommer.

Nyt liv til en gammel dame

Det er så her, at de nuværende ejere kom ind i billedet. I 15 år havde Jesper og H.C. sejlet sammen. De mødtes på Parkkollegiet i Odense, og en fælles interesse for sejlad­­s gjorde dem til ejere af en 21' kragejolle. Senere blev ejerkredsen udvidet med H.C.s kæreste Helle, og de tre mente i sommeren 2000, at tiden var moden for noget lidt større – sådan i retning af en Folkebåd.

Da de reflekterede på en mæglerannonce i Køge, havde ingen af dem idé om, hvad der lå bag begrebet “75 kvm. kutter”. Vel ankommet til Køge gik det op for dem, at nok var der tale om en fordobling i fod (fra 21 til 42) men målt i BRT var det gange 7,5 og ikke så lidt over den ønskede Folkebåd. Det holdt dem dog ikke tilbage, så de sprang de på.

Swift SS55 er bygget i Kastrup på Ing. Svendsen bådbyggeri i 1918.

**Bådtype: 75m² kutter
Længde: 12,80m.
Bredde: 2,72m.
Sejlareal er opgivet til 81m².
Displacement: 7 tons.**

Swift blev præmieret i 1984 og 1989 for god bevaring.

Skrogformen afslører en uhyre velsejlende båd fra en tid med revolutionerende udvikling af bådenes sejlegenskaber.

Swift er stadig smuk og velsejlende

En skønhed til Århus træskibshavn

Jesper og H.C. Bosatte sig i Køge i 2-3 uger og fik Swift gjort søklar, så den kunne tage turen hjem til Aarhus. Og der har den ligget siden. Fast plads ved den nordlige mole, hvor den tager sig godt ud sammen med de andre klassikere i Aarhus Træskibshavn. Der er foretaget udskiftninger, men ikke i større stil. Ruftaget er fornyet, og den gamle mast er også skiftet ud. El-installationen er ligeledes erstattet af en tidssvarende, og endelig er der nye maskine med tilhørende skrue.

Swift blev fejret! – Og hun bliver sejlet!

Gæster var der nok af den 21. juli. Rundt regnet een for hvert år Swift har på bagen. De tre ejere diskede op med helstegt pattegris, salater, kartofler, brød og ost. Alt sammen suppleret med fadøl og rødvin i rigeligt mål. Vejret var, som det var den sommer, så mens fustager og salatbar var under tag befolkede de 100 gæster alle bord/bænkset i Træskibshavnen under en skyfri julehim-mel.

Omkring 100 gæster til 100 års fødselsdag med helstegt pattegris.

Fødselaren var forhalet og lå langskibs midt i festlighederne. Logbogen var i dagens anledning konverteret til gæstebog, så de indbudte sad på skift i det behagelige cockpit og skrev sig ind i den 100-åriges historie.

Hvile på laurbærrene efter festlighederne var der ikke tid til. Efter en oprydningsdag søndag entrede de tre ejere igen Swift i løbet af mandag formiddag for at tage hul på årets langtur.

Kom godt i gang med internettet

Ved Redaktøren

Oversigt over gode links

Her har vi fundet nogle anvendelige links som alternativ til fodboldkampe, TV-serier og anden ligegyldig underholdning. Guiden er tænkt som en appetitvækker for dig, som ikke er vant til at surfe på internettet, men måske er der et link her, de erfarne heller ikke kender. Send gerne dine yndlingslinks til redaktionen, så vi sammen kan udvide repetoiret.

Frihavne.com Her er der links til et gratis (og letanvendeligt) navigationsprogram til computeren. Søkortene skal du købe fra o-charts.org. Søkort til hele Danmark koster 23 Euro. Der er også versioner til tablets mm, men om de kan konkurrere med Boating og iSailor på kvalitet og pris vides ikke.

På baadmagasinet.dk (Bådnyt og Bådmagasinet slået sammen er kommet til at hedde Båd) er der links til mange gode artikler. Bl.a. er der et kig på zinkanoder på træbåde på https://www.baadmagasinet.dk/images/galvanisk_t%C3%A6ring.pdf. Du kan også bare søge på "galvanisk tæring" på baadmagasinet.dk. Denne artikel er gratis, mens f.eks. "vinterkonservering af påhængsmotoren" koster 15 kr.

Der findes også en kort artikel med en video om en omfattende istandgørelse af en knarr, hvor de bruger epoxyprimer i bunden... Du kan selvfølgelig også købe bladet, det nyeste indeholder Henriks (Fant) reportage fra sommerstævnet i Middelfart. "Båd" online koster 69,-.

På classicboat.co.uk kan du finde mange gode artikler, og hvis du højreklikker på siden kan du få den oversat fra engelsk til et noget kluntet, men læsbart dansk.

Hvis du gerne vil spare 400,- på en ny havnelods, kan du gå ind på danskehavelods.dk og se, om der er sket ændringer med nogle af havnene på dit planlagte sommertogt.

På yacht.de/classic.html finder du blandt andet

Skærmbillede fra *Tips from a shipwright*

en artikel om regattaen i Laboe, som også DFÆL-medlemmer deltog i.

[Off CenterHarbor.com](http://OffCenterHarbor.com) er en portal med en lang række underholdende og instruktive videoer og artikler. Og der kommer hele tiden nye til. Af og til dukker en dansk båd op i forgrunden eller baggrunden på de amerikanske vande. Men uden abonnement kan man kun se en lille del af videoerne. Du kan tegne et prøveabonnement, hvor du kan se en del af videoerne i fuld længde. Når du har gjort det, vil du løbende få gode tilbud på et årsabonnement. Jeg ligger lige nu i forhandling om rabat for DFÆL-medlemmer. Portalen er engelsksproget, men du kan få den skrevne tekst oversat til et forståeligt dansk ved at højreklikke på siden og vælge "oversæt til dansk".

På youtube.com er der en jungle af videoer om at restaurere både, men min yndlingskanal er helt klart "Tips from a shipwright". Skriv "Tips from a shipwright" i søgefeltet på din browser eller i YouTube, og Youtube-kanalen vil dukke op. Bladr lidt ned for at se de mest interessante projekter på Louis Sauzeddes værksted.

Louis Sauzedde er, som en bådbygger skal være, dedikeret, erfaren, grundig og innovativ, men det er utroligt, at han stadig har sin førlighed i behold. Manglen på sikkerhed i arbejdet på maskiner skal man ikke kopiere.

Turen til Træskibsfestivalen i Skärhamn 2018

Hyggesejlads over »oceanet«

Tirsdag den 3 juli kl. 0600 afgik vi 4 skibe fra Rønnerhavnen med kurs mod Rörö i den svenske skærgård. Det var rigtigt magsvejr, konesejlads. Bjarne og Aage havde deres koner med, og jeg tror de nød turen, der var ikke en krumning på Kattegat. Kl. 1400 var alle vel fortøjet i Rörö, og så stod den på hygge og afslapning efter den store sørejse over "oceanet".

Skærgårdssejlads med det gode skib, Indiana

Næste morgen stod "Indiana" med Henning Sander og undertegnede ud af havnen med kurs mod St. Dyröen nord for Marstrand, igen i flot vejr indenskærs. Vi tog en "bondenat" på øen, og Henning gav en gourmet diner, med alt godt tilbehør, rødvin etc. etc. Tidligt næste morgen var det Klädesholmen der stod for tur, og vi var heldige. Da vi ankom, var der en del skibe på vej ud af havnen, så fik vi en god plads imellem Y-bommene.

96 træbåde samlet i Skärhamn!

Aftenstemning over Skärhamn

Træbådsfestival i Skärhamn

Så var næste stop Skärhamn, igen højt flot solskinsvejr, men først efter vi havde været en flot tur inden om Hjärtöen igennem det berømte Jomfruhul. Da vi ankom til Skärhamn var glasfiberbådene på vej ud af havnen for at gøre plads til alle træbådene, som var for indgående.

I år var det rekord! Man måtte stoppe for tilmeldingen ved 99 skibe, det var det maksimale, der var plads til. Tre både blev forhindret, så der kom i alt 96 træskibe, det ene flottere end det andet. Alle bådklasser var repræsenteret. Det var et flot syn.

Og så gik festivalen i gang. Der var one-way street for de besøgende, køen var så lang og tæt, at man gik kun én vej rundt i havnen.

Dagen igennem var der masser af gæster som kom forbi og fik en snak med folk om dit eller dat, "fin lille båt. Er hun bygget i Danmark eller hvor?" og "hvor kommer I fra" osv. osv.

Om aftenen var der pil-selv-rejer og vin på bryggen ved Hamnekontoret. Jo flere rejer der blev pillet og skyllet ned med kold hvidvin, jo mere gik snakken lystigt. Henning og jeg gik tidligt hjem – til aftenkaffen.

Reparationer er en del af sommertogtet

Lørdagen gik med snak og småsyslerier. Henning og jeg arbejdede lidt med mit ror, som fik en par rustfri spændeskiver for at modvirke lidt slup.

Så nu funker det igen.

Igen lørdag aften var Västkustens Träbåtsförening vært ved en middag ude i sejlkubbens klubhus. Den stod på fiske/hummersuppe, og igen godt med "drykkelser" tappet af 3 liters dunke, som ethvert hjem vist nu om dage er udstyret med.

Træbådene afløses på pladserne

Søndag eftermiddag sluttede festivalen. Kl. ca. 1700 sejlede mange af skibene hjemover til deres hjemhavn. Når et træskib lod sine fortøjninger gå, lå der straks en glasfiberbåd, som gerne ville overtage pladsen. Fint nok med det... Det hele skaber jo et godt havnemiljø og liv i havnen. Henning sejlede til Almösund/Myggenæs. Her skulle han have familien ombord. De havde taget færgen over.

I havn inden uvejret

Næste morgen sejlede jeg til Åstol nord for Marstrand, igen i flot vejr, men aftenen bød på et skybrud med hele svineriet, regn i tove, lyn og torden! Men det hele varede dog kun et par timer, og så var det igen sommer.

Sidste stop inden hjemturen

Så kom Bjarne og Aage igen på banen. Båden lå stadig på Rörö, den var vist groet fast der. Men der var en grund til at de var blevet fastliggende. Aage havde lige været et smut hjemme med fruén i Rønnerhavnen, arbejdet kaldte.

Næste morgen var det så igen Rörö kursen blev sat imod, igennem eldoradoet i Marstrand og ud af den sprængte kanal, og så var det bare sydovert i svag vind og varmt ad h. til ...

Jeg ankom til Rörö sidst på formiddagen, og der var lige en plads til mig ved siden af Aage. Bjarne stod på kajen, perfekte trossefolk til at modtage den enlige sømand.

Dagen gik med at gøre skibet søklar til hjemturen

Nu kommer der snart bulder og brag

som var planlagt til næste morgen med afgang kl. 0600, kurs Rønnerhavnen.

Men det var først i morgen, så aftenen blev brugt på molen med grillen og noget koldt væske. Aage var særdeles kreativ, og alle morede sig over hans opfindsomhed men hvad det var, det holder vi hjemme for os selv (men mon ikke det kan lokkes frem over en kold dåse i Rønnerhavnen -red.).

Turen over var igen i "konevej", ikke en krusning, men en god strøm hjalp os godt på vej. De 39 sømil blev sejlet på 6, 5 time! Sejlene blev taget ned uden for vor hjemhavn kl. 1230. Fin sejlads.

Igen i år blev det en uforglemmelig tur til skærgården, det burde mange flere gøre. Derovre har de perfekt sejlvand mellem de mange øer, og man møder altid nogle folk hjemmefra og bytter lidt løgn og en god historie.

Hilsener Birger Marstrand's kanalen ligger nu agterude ...

Ekstraordinær generalforsamling i Middelfart:

Nye muligheder for formandskab og fuldtallig bestyrelse

Bestyrelsen havde valgt at benytte årets sommerstævne til afholdelse af Ekstraordinær Generalforsamling.

29 fremmødte medlemmer deltog og valgte Folmer Theilmand til dirigent. Folmer konstaterede, at Generalforsamlingen var lovligt indkaldt i henhold til foreningens vedtægter og lagde herefter ud med hængepartiet fra den ordinære Generalforsamling i marts, hvor der ikke kunne findes en kandidat til formandsposten.

Bestyrelsen kunne berette, at til trods for at der var blevet kigget i mange retninger og prikket på skuldre, så var det forsat ikke lykkedes at finde en kandidat, som ville påtage sig hvervet at stå i spidsen for foreningen. Dirigenten lod derfor punktet ligge for en stund og gik videre til det næste punkt: Vedtægtsændringer.

Bestyrelsens forslag gik ud på, at generalforsamlingen fremover ikke skal vælge formanden, men at bestyrelsen kan konstituere sig selv. Enten med en egentlig formand, eller med et delt formandskab.

Efter at have bragt forslaget til afstemning, kunne dirigenten konstatere, at en enstemmig generalforsamling kunne tilslutte sig bestyrelsens forslag, hvorfor dette blev vedtaget.

Herefter kunne forrige punkt genoptages for at vælge en bestyrelsessuppleant, idet at den manglende bestyrelsespost (tidligere formandspost) blev besat af Ole Ingvor Olsen, der hidtil har fungeret som suppleant. Ole indtrådte nu som medlem af bestyrelsen. Peter Hansen fra båden "Pepita", blev valgt som ny suppleant og bestyrelsen incl. suppleanter er således fuldtallig og består af følgende medlemmer:

1 Carl Mangor
(formand)

2 Catja Beck-Berge
(formand)

3 Bendix Sanfoss-Laxvig)

4 Dorthe Christiansen
(kasserer og suppleant))

5 Benny Andersen

6 Ole I Olsen

+ Peter Hansen
(suppleant)

Sommerstævnet. Godt

– men småt

*Af Stævneudvalget (Carl, Catja, Ole og Benny)
Fotos: Reklamestudio 64 v/Brian Mortensen, Helge
Silberg og andre.*

Perfekte omgivelser

Der var fine forhold i Middelfart, da årets sommerstævne løb af stabelen. Træskibshavn midt i byen og hyggelige omgivelser inde på det foreningsdrevne "Lillebælt Værftet" til alt det indendørs. Men der havde været plads til flere, både i havnen og i festsalen.

Den gamle havn

Der var ingen tvivl om, at der var træbåde i havnen. Nok er der til daglig både lidt jagter og galeaser i den fine havn, der vidner om den sejlede kulturarv, men DFÆLs mange træmaster og signalflag på de fine lystbåde satte lidt ekstra kolorit på omgivelserne og tiltrak nysgerrige besøgende. Efterhånden som weekenden skred frem, nåede deltagerantallet på årets sommerstævne op mod knap 30 både, deriblandt 38m² Utzon spidsgatteren Lise, som kom helt fra Kiel for at deltage.

Mange aktiviteter

På indholdssiden fulgte stævnet op på de senere års klassiske discipliner. Der blev hygget båd og båd imellem, spillet musik og grillet i fællesskab i de pittoreske omgivelser på Lillebælt Værftet, som dannede rammerne om arrangementet. Det var også på scenen i værftshallen, at stumpemarkedet blev afviklet. En gammel lanterne endte på toppen af en spækhugger, der havde sneget sig ind i et fjernt hjørne af havnen. Om sommeren, når bådene er i vandet (de fleste af dem), bliver Lillebælt Værftet omdannet til et eventcenter med koncerter og andre begivenheder sommeren igennem. På den måde samler foreningen ind til at holde værftets aktiviteter i gang. Programmet bød også på byvandring med og uden guide i Middelfart, alt mens solen – næsten uden undtagelse – skinnede fra en nærmest skyfri himmel.

*Middelfart og sommeren viste sig fra den bedste side.
Lillebælt og -Værftet strålede om kap*

Smakkelauguet fine fartøjer udfordrede DFÆL-sejlerne til sjove dyste

Smakkelauguet var fantastiske værter

Gode og særdeles aktive medlemmer fra Lillebælt Værftet, Venneforeningen og Smakkelauguet servicerede stævnets deltagere på allerfineste vis, og det var tydeligt at der på værftet er opbygget en solid rutine i at udvise stor og hjertelig gæstfrihed. Smakkelauguet lagde fredag eftermiddag joller til smakkesejls for dem som ønskede at prøve kræfter med de små livlige både. Den meget stærke strøm, og de i den sammenhæng uprøvede besætninger, blev udfordret. Dette især når jollerne skulle lægge til ved bådebroen. Underholdningsfaktoren var i top, og heldigvis afstedkom det hverken person- eller materiel skade, men måske en enkelt eller to fik lattermusklerne på overarbejde.

Ekstraordinær generalforsamling

En afvigelse var der dog på programmet. Det traditionelle sommermøde var i år erstattet af en ekstraordinær generalforsamling. Dette skyldes, at det i marts, som bekendt, ikke lykkedes ved den ordinære generalforsamling vælge en formand, idet at ingen kandidater stillede op. Det gjorde der heller ved den ekstraordinære generalforsamling, men en enstemmig generalforsamling vedtog vedtægtsændringer, der tillader at foreningens bestyrelse kan konstituere sig selv og arbejde med et delt formandskab. Dette formandskab udgøres frem til næste

Vidar Illum kunne videregive vandrepræmien »Harpunloggen« til Bendix Sandfoss-Laxvig, som ejer Akela, der ses herfor til venstre

ordinære generalforsamling af Catja Beck-Berge og Carl Mangor.

Harpunloggen til Akela

Med assistance fra to lokale bådebyggere fra Middelfart lykkedes det at finde årets modtager af Harpunloggen 2018. I alt 6 fartøjer var tilmeldt vurderingen, og da vurderingsfolkene havde været på grundige besøg hos de 6 kandidater, måtte det konstateres at det var marginaler, der afgjorde den endelige vinder. Det blev Ketchen Akela, der meget velfortjent kunne overrækkes loggen efter ejerens, Bendix Sandfoss-Laxvigs, meget omfattende arbejde med det 66 fod lange fartøj.

Karen" Spidsgatter, Søren Voigt, fra Middelfart fik bevaringsplakette,

"Svea", Nordisk Krydser, Martin Hamborg, fra Nibe fik bevaringsplakette

Sejladserne

Kapsejladsfeltet i det uofficielle DK for træbåde, var ved årets stævne usædvanligt beskedent. Blot 7 både stillede til starten lørdag formiddag trods det nærmest perfekte vejr. I Spidsgatterløbet vandt den legendariske GiGi fra Kerteminde og hos Kutterne kunne Frigg fra Svendborg hjemtage pokalen. Overalt-pokalerne "Valdemar slot" pokalen samt "Carita pokalen" uddeltes tillige til de to vindere. (Se resultaterne på bagsiden)

Der var til gengæld meget stor tilslutning til motorbådturen som førte deltagerne under den

Der var hygge og trængsel i den lille havn

gamle Lillebæltsbro, gennem Fænøsund og videre ned i Gamborg Fjord, hvor de to Middelfart sejlkubber havde givet lov til, at deres broer på den lille halvø Svinø kunne anduves. 55m² spidsgatteren Pepita var i dagens anledning med som motorbåd sammen med Strix og Chipper.

Over land til stævne

Flere kom over land til stævnet, enten fordi der havde problemer med båden på vejen, eller fordi de ikke kunne nå at komme ad vandvejen, men til stævne, det skulle de. Og ved stævnets afslutning var vi nogle, der

Kapsejladsen kunne afvikles i flot vejr og vind i det meget smukke farvand

Der var stor tilslutning til udflugten med motorbåde

snakkede om de både og medlemmer, der ikke var tilmeldt stævnet i år. Mon det kan være, at de har for langt i forhold til bådens komfort og besætningens alder, og hvis det er tilfældet, kan vi kun opfordre til at melde sig til uden båd, og så hygge sig sammen og evt. tage med ud på de både, der deltager i sejladsene eller på motorbådsturen.

Afslutning

Efter uddeling af kapsejladspræmier samt behørig standernedhaling søndag formiddag, begav et flertal af deltagerne sig ud på videre sommertur eller hjemover. Dem med god tid valgte at benytte sig af det ekstra døgnns vederlagsfrie havneleje, og forhalet for at samle sig og dermed give plads til at den populære havn igen kunne fyldes op af nutidens mere moderne fartøjer med de mange sejlerglade ferieturister.

Herover: Lillebælt Værftet var en perfekt ramme om festmiddag og hyggemad. De store grill'er blev flittigt benyttet til sammenkomsterne

Til venstre: Smakkelaugets folk viste frem og fortalte om de historiske både og udstyr.

Kurser på Løgstør Bådebyggeri

Også i den kommende vintersæson tilbyder bådebyggeriet i Løgstør en række kurser i bådebygning og -vedligeholdelse m.m. Alle kurserne har været på programmet før, men der er en enkelt tilføjelse: Kurset i træbådens vedligeholdelse er udvidet med en instruktion i slibning og vedligeholdelse af stemmejern og høvle – godt værktøj er jo det halve arbejde, siger man, og når det handler om at arbejde i træ er godt værktøj lig med skarpt værktøj.

Når det handler om godt værktøj til arbejdet med vore træbåde, vil jeg også gerne fremhæve overfræseren og de mange forskellige jern, der fås til den. Når man forstår at bruge (og ikke mindst styre) maskinen rigtigt, arbejder den utroligt præcist og det giver os blandt andet en masse muligheder i forbindelse med udskiftning af dårligt træ. Kurset: Grundlæggende brug af overfræseren giver en god indføring i brugen af maskinen, og for den, som gerne vil lære mere om at fræse, er der kurserne: Teak på kistebænke og dørk og Teakdæk, som godtnok frem for alt henvender sig til ejere af plastbåde med teak, der trænger til udskiftning, men som samtidig giver en masse viden og rutine vedr. fræsning.

En oversigt over samtlige kurser:

Overfræser, grundlæggende

1. - 2. december 2018 1200 kr

Teak på kistebænke og dørk

7. - 8. december 2018 1500 kr.

Teakdæk

15. - 16. december 2018 1700 kr.

Klinkbygning

5. - 6. januar 2019 1050 kr.

Aptering

12. - 13. januar 2019 1200 kr.

Vedligeholdelse og værktøjsslibning

19. januar 2019 650 kr.

Reparationer på træbåden

20. januar 2019 800 kr.

Man kan læse mere om kurserne på baadebygningskurser.dk

Tilmelding: Mail til info@baadebygningskurser.dk eller ring til 98 67 18 85

HETO

den første ejer

Af Kim Hyldig

En samtale med Herbert, som byggede, ejede og sejlede Heto fra begyndelsen

Maj måned 2017 overtager Jens og jeg springeren, Heto, og i efteråret 2017 har vi privilegiet både at sejle med og spise en fin frokost med Heto's bådebygger, Herbert.

Valg af bådtype

Herbert fortæller over silden, at planen egentlig var, at springeren skulle hedde d'Artagnan, men da Heto kom sent i vandet i forhold til de tre andre springere på Kastrup får den navnet Heto, efter Herbert og hans daværende kæreste Tove. (De tre andre bliver navngivet efter de tre musketerer, Athos, Porthos og Aramis. -red). Herbert og hans far har på det tidspunkt bygget flere både og joller til sejlads på Roskilde fjord og andre steder, og de er nu på udkig efter et større skib, der kan bruges til sejlads i Danmark. Egentlig er ambitionen at bygge en havkrydser fra Robert Jensen, men da tegningerne til den nye Spidsgatter designet af MSJ Hansen kan købes noget billigere til 150 kroner, bliver det Springeren, der bygges i "Sydkrogen" ved Statsbanerne.

Byggeriet godkendes

MSJ Hansen, der er kendt for at stille store krav til sine bådbyggere, accepterer at Herbert og hans far kan bygge skibet, efter MSJ's gode bekendte, snedkermester Nielsen i Maribo har sagt OK for håndværket. Herberts far, der er formand i Sejlforeningen "Enigheden", er kendt for at bygge joller af høj kvalitet og bliver i forhold til springeren også rådgivet af en lokal bådebygger (Godtfred) i Kastrup. Godtfred hjælper til på de 3 andre Springere, Atos, Portos og Aramis, og der er et tæt samarbejde omkring de 4 første Springere i Danmark.

Valg af træsorter og krumvokset spantetræ

Herbert fortæller stolt at Heto er "slow-build". Eksempelvis er alle spanterne baseret på krumvoksede egetræ. Spanterne er specielt valgt i de nordsjællandske skove, ved at Herbert og faderen lægger 1:1 skabeloner i masonit på de relevante træer og får dem fældet og skåret til, så de kunne få maksimal styrke i spanterne, da spanterne følger træets naturlige åretegning. Bordene er en længere historie. De er "frivilligt" lagt på plads. Herbert og hans far vil ikke "tvinge" noget på plads, hvis der er spænd i et bord, når det skal skubbes ind, så er det en "ommer". Derudover er alle bord skåret i smig, så de kan "holde sig selv". Når man bygger på den måde, tager det cirka en uge for hvert bord, hvilket også betyder, at egespanterne i løbet af de 4 år når at tørre godt ind, så båden ikke giver sig yderligere efter

bygningen. Bordene under vandlinjen er bormholmsk lærk, som er meget modstandsdygtig overfor råd, mens fribordet er kalmarfyr ligesom på en række andre spidsgattere.

Lave rufkarme

Heto har et lavere ruf end de andre springere, og vi er lidt nysgerrige efter at vide, om det er et bevidst, da de bygger skibet, så vi spørger Herbert, om det er en fejl, at ruffet på Heto er lavere end på de andre Springere.

”Nej, ikke rigtigt”, svarer Herbert, ”Bilinga-mahogni-en, som vi køber til formålet får frostsprængninger, så det, du ser på Heto i dag, er faktisk de største brugbare stykker, vi havde. Så ruffet er 3 tommer lavere end på tegningerne. Derudover satte vi ovale køjer i, i stedet for de forventede runde. Det er vi jo nogle, der synes, ser

Herbert fortæller meget gerne om sin tid med Heto

lidt bedre ud end det oprindelige”, smiler Herbert mens han taler. Der er stor kærlighed til den gamle båd.

Masten har sin egen historie. Herbert fortæller, at de brugte 110 skruetvinger under bygningen, og at den faktisk er hul indvendig.

Fra værktøjsmager til bådebygger

På det tidspunkt er der knaphed på materialer, så for at få adgang til de rigtige materialer bliver Herbert og hans far registreret som bådbyggere, hvilket også giver adgang til benzin til maskineriet og de rigtige kobberskruer og norske galvaniserede spiger til bord og spanter. Bortset fra for- og agterstævn, hvor spiger er erstattet af mønjedypede galvaniserede skruer. Bly var der heller ikke meget af i slut fyrerne, så familien må rundt til de københavnske VVS'ere for at samle blyrør og andre VVS rester til omsmeltnings. Mere end halvdelen af den 1250 kg tunge blykøl er indsamlet på den måde.

Herbert, der er uddannet værktøjsmager fra forsvaret, fortæller, at de støbte blykølen omvendt, det vil sige med toppen (det flade stykke) nedad. Det betyder, at den flade, der skal ligge mod selve skroget er helt lige og ikke lider under at blyet ”svinder” under afkølingen. At der så kommer lunger i kølens bund, kan man jo bare banke til senere.

Faktaboks:

Bordene er 22mm planker hvor man på den tid ellers brugte 1 tommer planker
Heto har haft 4 sæt ejere: Herbert, Aksel, Sune, Morten, Jens og Kim
Heto skulle oprindeligt have heddet d'Artagnan
Heto lå de første år på Langelinie ved bøj 30
I 1965/1966 blev Heto solgt for 65.000 DKK til Aksel Johansen i SSF
Den nuværende motor er en 14,5 HK Nanni

Konstruktionen udvikles

Vi har snakket en rum tid nu, og vi er godt i gang med øllen...

"Er der noget du fortryder ved Heto?", spørger vi Herbert. "Ja, hvis vi vidste, hvor svært det er at få lavet en pæn agterende på spidsgatteren, så havde vi nok investeret de 500 kroner, der skulle til for at få tegningerne til Robert Jensens spejlgatter. Vi måtte overtale MSJ hansen til at tegne et ekstra kantspant, så vi kunne få en pæn runding på skibet. Han var ikke meget for den ændring, men det kom så de andre springere til gode, da det ekstra kantspant kom med på konstruktionstegningerne til Springereren".

"Vil det sige, at du talte med MSJ Hansen?" "Nja, jeg var jo en ung mand, men MSJ Hansen besøgte byggeriet 2 gange for at se, om vi byggede hende godt nok".

"Spændende! Er der nogle ændringer i forhold til de oprindelige tegninger?" "Ja. Det viser sig at Heto er meget hård på roret, så vi flyttede mastehuset 3 tommer frem for at få en bedre balance i båden. Og det var jo vigtigt, da vi byggede Heto for at sejle om kap. Desværre skulle jeg sejle om kap med de andre skibe på NL

Det var en begivenhed, når en båd blev bygget. Mange fulgte med og »Sejl og Motor«, det daværende bådblad omtalte projekterne

målene, og da springeren aldrig bliver en stor en-klasse båd, så var konkurrenterne dengang typisk de slanke drager".

I form igen?

"Kapsejladts?" spørger jeg Herbert, *"fortæl lidt mere om det.* Jens og jeg er jo stadig ved at lære Heto at kende, og vi vil gerne have så meget fart som muligt i hende". Herbert griner: "Heto er en hurtig båd! Til sidst måtte jeg melde mig til sejladserne til sidst for at være sikker på, at de andre også meldte sig til stævnerne. Når Heto sejlede ud, så sejlede de andre hjem til havnen". "Nå, hvad synes du så, vi skal gøre for at få hende i form igen?" "Tja siger Herbert, helt i form kommer hun aldrig, så længe hun skal slæbe rundt på den dieselmaskine, den er for tung og skruen koster for meget fart. Og så skal i fjerne dækket! Al det teaktræ tynger hende i vandet".

Holdningen kan vi genkende fra en af Herberts gaster

Søsætningen af Heto. De tunge skinner blev flyttet rundt med håndkraft og beddingvognen blev ligeledes skubbet udelukkende med håndkraft

som vi mødte i SSF i sommer. Han fortæller at Herbert tømte Heto for al indhold og lagde det hele i varevognen, når han skulle sejle om kap, så hun kunne ligge så let i vandet som muligt.

I Heto er der et skærearbejde i ruffet indvendigt. Motivet er logoet fra Jyllandsugen, og er lavet af en af Herberts venner, der er billedskærer.

Overtro, tæt-på ulykke og springeren stækkes

"Fik I ellers sejlet noget, spørger Herbert interesseret. "Ja mon ikke, jomfruturen på 14 dage var sammen med de andre 3 springere. Det var en festlig tur, hvor Portos gik på grund i bøgestrømmen. Men det må man jo klare sammen".

Heto blev aldrig døbt og havarerede ved Omø.

Heto har statistisk set haft sin del af mulige ulykker. Da Heto skulle døbes, fik ceremonimesteren et hjertestop på vej til skibsdåben. Svigerfar, der skulle stå for selve dåben nåede aldrig frem, og Heto er aldrig blevet

På grund

Der kan godt være højt til loftet i en Springer

navngivet ved en ceremoni. Det resulterede i, at Toves mor havde et noget anstrengt forhold til skibet.

Havariet ved Omø var på vej over Storebælt fra Fyn, hvor Herbert røg over bord i en storm, da han skulle på fordækket for at bjærge forsejlet. Efter 1½ times svømmetur i Storebælt i forsøget på at komme ombord igen, blev han endeligt "skyllet" ombord. På det tidspunkt var han og konen så udmattede, at de gik i kahytten for at blive der, indtil de ville blive skyllet i land sammen med Heto. Kystvagten i nærheden af Omø så godt, at Heto drev mod land, men antog, at Heto var forladt. Heldigvis ramte de den eneste strand i området, og den lille familie (Herbert, Tove og to børn på 1 og 5 år) kunne gå i land, da Heto var sat i strandkanten.

Da Heto senere blev bjærget, var der "kun" trykket et par bord. Hun må være solidt bygget. Efter den oplevelse forlangte Herberts kone, at der blev monteret en kraftig motor. Som Herbert stille bemærker: "Derefter var det slut med at vinde kapsejladserne. Hun mistede farten med den motor".

De nyeste ejere af Heto er også begejstrede for sejlegenskaberne

Svendborg Classic Regatta 2018

– en vindblæst affære

*Tekst og foto: Anders Lund,
NB, baneleder ved stævnets kapsejladser*

Klassiske både fylder havnebassinet.

Til årets regatta havde havnefogeden afsat hele det hyggelige bassin ved havnekontoret til deltagerne, og der var pænt fyldt op af folkebåde, knarrer, juniorbåde – som jo fejrede deres 90-års jubilæum ved stævnet, samt skærgårdskrydsere, spidsgatteren Saga og andre fine ældre lystfartøjer. Det gav masser af hygge, heldigvis, for regattaen var også ramt af vindstyrker i den høje ende, som gjorde at der var ekstra tid på land. Motorbådene, først og fremmest en flot række af Coronet'er lå som vanligt lige på den anden side af flydebroen.

Sejlads trods uvejr

Torsdag aften var det rigtig flot vejr, men ud på aftenen trak et regulært uvejr ind over Øhavet, med kraftig vind og masser af regn, som nok holdt en del af os, der sov ombord, lidt ekstra vågne. Lørdag formiddag var vinden stadig hård, og efter at have haft en stafet på Lunkebug-

ten med en vindmåler og grundige studier af vindprognoserne bestemte kapsejladskomiteen sig for udsættelse på land. Det var vist første gang nogen sinde i stævnets 20-årige historie. Prognoserne for dagen gav ikke meget håb, men en mulighed for en sejlad sidst på eftermiddagen førte til at middagen blev udskudt, og efter et skippermøde begav baneteamet sig ud for at lægge en bane. Det lykkedes heldigvis at få gennemført en enkelt sejlad, og i tiltagende vind blev feltet sendt i havn uden den traditionelle distancesejlad.

Besøg på Maersk Training

Imens var motorbådssejlerne i Rantzausminde, hvor man blev vist rundt på Maersk Training, hvor man blandt andet fik prøvet en af verdens mest avancerede simulatorer indenfor skibsfart.

Dramatik uden ulykker

Efter nøje studier af vindprognoserne havde kapsejladskomiteen rykket lørdagens program en time frem, så der kunne startes kl. 10, hvor det så ud til at der kunne være

mulighed for at få afviklet en sejlads eller to, inden vinden skulle tage til igen. Det blæste godt, da dommerskibet nåede ud i Lunkebugten, og der skulle holdes godt fast både i udstyr og forventningen om sejlvej, men sandelig om ikke vinden løjede af som lovet, så vi kunne starte en sejlads. Mens bådene gik i mål, friskede det desværre til hård vind igen, så vi måtte nøjes med den ene sejlads. Men det var jo meget bedre end ingen, så vi sejlede ind med følelsen af at have udnyttet mulighederne bedst muligt, og fik masser af tid til at gøre klar til aftenens festmiddag. Vi havde fået sejlet, og de fleste både havde deltaget, i alt fald i den ene sejlads og mange i begge, og det uden voldsomme uheld. Et par af juniorbådene havde måttet øse en del undervejs, men alt gik uden skader.

Slalom foran Maritimt center

Også Coronet'erne var på vandet lørdag, hvor de sejlede slalom på tid i havnebasinnet foran Maritimt Center, hvor man let kunne følge med fra land.

Kåringer

En fast del af Classic Regatta er valget af "Årets Båd", som vælges ved afstemning blandt de deltagende besætningsmedlemmer (inklusive skippere). Mange både fik stemmer, men ingen fik så mange som Fritche Maik's fine gaffelrigger, "Likedeeler", som også deltog i begge kapsejladser i fin stil, og med stærkt rebede sejl. Navnet

Årets båd "Likedeeler" med rebede sejl under fredagens enlige sejlads.

henviser til en bande middelalderlige sørøvere, som siges at have delt deres bytte ligeligt med de landsbyer, som husede dem. Banden, eller broderskabet, blev oprindeligt dannet for at bekæmpe Danmark i 1390erne i et forsøg på at undgå, at Margrethe den 1. tiltvang sig for meget magt og kunne udfordre Hanseforbundet i kampen om handelen i østersøområdet, men de slog sig senere på sørøveriet. Den mest berømte kaptajn var Klaus Störtebeker, som også blev nævnt af "Likedeeler"s ejere, da de blev spurgt om skibets navn.

Årets vinder af Sophus Weber Race blev vundet af Svend Hansen i hans folkebåd "Reliance".

Bent Aare Cup blev vundet af Lars Brædstrup i folkebåden "Maria".

Juniorbådernes jubilæumssejladser blev vundet af Torben Pedersen i "Hvorfor Det?"

De samlede resulater kan se på stævnets hjemmeside, www.classicregatta.dk.

Vi ses i 2019

Vi ser frem til næste års regatta, hvor vi håber på at kunne afvikle det fulde program i dagene den 8-10. august.

Under skippermødet fredag spurgte jeg nogle af de yngre deltagere, om de havde mod på at tage på vandet. Paula, var noget loren ved det – så det var dejligt at se dette store smil ved målgang!

PÅ KRYDS OG TVÆRS MED JENS KUSK

 1	2	WIRE	GRUND- STOF 73		RUSSISK DRENG	VIRK- SOMHED	HAVE	VOKSET	LAND	LONDON LUFTHAVN (KODE)		SNUPPE	OM- DØMME	HOVED- STAD	MARINE...	KLÆ- DERNE
	RUM- FANG															
PIGE			1	HAGE TONE							DUFTSTOF KUNSTSTOF					
RÆKKE			KVINDE DRENG										GRUND- STOF			
MÅL		SAL STÆVNE					IKKE UDE MASKINE	9.BOGSTAV	DO			IRONI				
B I N D E N					BIL VÆGT				BÅDTYPE FOR- NØJELSE			HUSDYR VRED	2			B I E N E
»KURS- LISTE«																FALDE OM
STEN				RING MIDDEL			HERSKER	KONSO- NANTER ORGAN					FRYSE BE- HANDLE			
AMR. BY			→	DRENG							DK. VOKALER UDBRUD			TAL DRENG		
CIFFER	3					3 NEON				4						STATS- RADIO- FONIEN
JENS THORSEN		MÅNEN MÅL					5 		FAKE NEWS JYLLAND							
4											IRRITA- TIONER					

- 1** Rigtype med en høj mast
- 2** Eneste opr. danske drengenavn, der slutter på A
- 3** Fartøj med stor forskel i dybgang for/agter
- 4** Sejl på fartøj i Middelhavet

Fra og med nr. 125 bliver navnene på indsenderne samlet i en pulje med ét lod pr. rigtig løsning. pr. nummer. I forbindelse med generalforsamlingen bliver der trukket lod blandt der rigtige svar om en præmie, der vil blive tilsendt den dygtige vinder.

Altså: du får op til fire lodder, hvis du løser alle dette års krydsord og sender kodeordene til gormboa@icloud.com.

Deltag i lodtrækningen om en præmie

Saml bogstaverne ved de røde tal og mail kodeordet til gormboa@icloud.com inden 15. november 2018.

Husk navn og adresse

1 2 3 4 5

Svartlöga

Af Redaktøren

Den 25. august kæntrede og sank den bermudariggede gamle minestryger, Svartlöga ud for Hollands kyst. Min gode ven, Benjamin var med ombord. Efter redningsaktion mm. Skriver Benjamin d 8/9 på sin Facebook-væg

"Hjemme igen. Har kørt fra NL i natten.
Fandt mit kamera der lå i nedgangen.
Sara har skyllet forfriskende øller rene med ...øl.
Farvel smukke, men noget hærgede Svartlöga,
nu nærmest tømt for jordisk godt og skrald.
Vi ses nok igen.

Mit vraggods er smadder-badder, mit elektronik er skidt

og min vaskemaskine smasker mudder klude.
Jeg er blandet i mit væsen,
har oplevet enormt, stilstand og aktion.
Har nydt samværet med hjertevarme og positive mennesker
og sidder træt og eftertænksomt tilbage....
Og tænker frem .. Og tilbage... frem og tilbage . ....
Mine sandaler er genopstået, dem tror jeg på.
Nu skal jeg snart i søvnen, drømmene nå".

Benjamin var med ombord på "Svartlöga", som kort efter afgang på det, de troede skulle være en årelang rejse, forliste. Svartlögas venner skrev dette på skibets hjemmeside:

"En trist meddelelse og godt nyt

Tidlig den 25. august sejlede Svartlöga fra Den Helder i Holland mod Zeebrugge i Belgien. Vejrudsigten lovede god halvvind og vi gik fra Den Helder for sejl. Ved middagstid reducerede vi sejlfoeringen pga. en række byger med kraftig vind. Omkring kl. 16 blev vi ramt af en

Svartlöge efter den billigste bjærgning, der kunne skaffes. Det blev en dyr lektie

meget kraftig byge med store faldvinde, der på forholdsvis kort tid lagde skibet ned. Alle var paa dæk og bar redningsveste og sikkerhedsproceduren blev fulgt.

Alle blev reddet op i redningsflåden og det automatiske alarmsystem epirb plus et telefonopkald varskoede den hollandske redningstjeneste, der på 40 minutter

Det jordiske gods. Måske kan noget reddes.

lokaliserede redningsflåden og fik alle 11 ombord på en redningsbåd. Alle 11 har det godt og ingen kom til skade — og vi er taknemmelige for det. Vi har intet med fra skibet”.

Skibet er nu bjærget, men hun blev voldsomt medtaget ved bjærgningen.

Ydderligere oplysninger kan findes på svartloga.dk og på Svartlögas facebookside.

Det er svært at engagere sig i ødelagt gods, når man glæder sig over livet.

Elektronikken var ødelagt efter en uge på havbunden op 30 meters dybde

Øllerne skylles i -øl.

Ebbes Bådebyggeri & Sejloft etff.

H.C. Christensensvej 2, 5960 Marstal
Tlf. 62532127

e-mail ebbesbaadebyggeri@mail.com

Web: www.ebbe-marstal.dk

Faciliteter:

Sejloft
32 t kran
2500 m² Hal
Snedkerværksted
Glasfiberværksted

Vores bådebygger kan hjælpe jer med bla.

Restaurering
Forsikringskader
Teakdæk
Flexiteak dæk
Kalfatter-arbejde
Master
Vinteropbevaring

Vores sejlmager kan hjælpe jer med bla.

Nye sejl
Sejl reparation.
Håndsyede sejl
Kaleche

Vi tager os af både de store og de små opgaver

Årets træf på Orø

10 meget forskellige fartøjer havde fundet vej til Orø d. 8. juni. Vejret var nærmest perfekt, men nogle af os kunne godt leve videre med lidt mere vind.

Et punkt på sommertogtet

Jeg havde tilbragt den sidste uge med et lille cruise over Hundested, Odden, Ballen, Langør, Århus Træskibshavn, Ebeltoft, og Odden på ny. Særligt turen fra Ebeltoft til Odden står brændt ind i hjernen, ca. 10 meter i sekundet fra W, og alle "gardiner" oppe, 7,5 – 8 knob over mere end 30 Sm, det er noget der duer!

"Strix" og jeg mellemlandede i Hørby Havn, bare for at afprøve den fine status som DFÆL frihavn. Her blev vi modtaget meget fint og budt velkommen på alle tænkelige måder, sejl bare derhen!

En lokal tradition og en "grundejer"

Orø-træffet er ved at blive en tradition for os på Roskilde- og Isefjord. Ken og Marian var lige netop ankommet, og vi bemægtigede os selvfølgelig de fineste pladser langs kajen ved den lokale fisker, der altid har fine skrubber til salg.

Da vi havde fundet os godt tilrette og hilst på de først ankomne, fik vi pludselig besked om, at en lokal beboer inde fra land havde set en træbåd, der var gået på grund mellem Orø og Skinkelmæren! Der var ingen tvivl, det måtte være en deltager. Simon og jeg bemandede "Strix", og gik nordud, og ganske rigtigt, Lars fra Lynæs stod på sandet nord for Orø. Vi undersøgte området, men måtte konstatere, at vi ikke kunne komme tæt nok på ham uden en fladbundet jolle. Vi måtte retur til Orø, hvor vi fik fat i en gummibåd og ca. 300 m tovværk. Vi fik ringet til Lars, som lakonisk meddelte: "Jeg bliver bare her indtil videre".

Anden gang, denne gang med Ken og Marianns bistand lykkedes det, og "Petit" blev trukket ud på dybt vand igen uden skrammer.

Sjægten for fulde sejl, men i flov vind

I løbet af aftenen "myldrede" det ind med både, og aftensmåltidet blev leveret af den lokale burgerbar, der laver de bedste burgere i DK, og det er ikke dyrt!

Aftenen forløb i god ro og orden med lidt vin og vand, Der var stadig 28 grader i kahytten kl. 21.00, da

Vel fortøjet i Holbæk, og med "Spray" i forgrunden

Christopher fra Herslev anduvede med sin fine Vindø.

Paradis for en træbåd og hendes ejer

Lørdag efter morgenmåltidet besøgte vi Orø Bådelaug's faciliteter, smedeværksted med alt til faget hørende, koldsav, drejebænk, svejseværker, søjleboremaskiner, div. forskellige slibemaskiner og meget mere og træværkstedet, som er indrettet i en 40 fods container. Her mangler lidt endnu, men en dejlig båndsav er installeret, og så er det bare at gå i gang.

I løbet af de næste par måneder (som jo altså nu er gået -red.) bliver dette et fantastisk sted at være træbådsejer. Og træbåde kan få plads i Orø Havn!

Udflugten blev besluttet at gå til Holbæk Træskibshavn. Vi fordelte os lidt atypisk hos hinanden og fik dermed nogle andre oplevelser end "blot" at sejle med egen båd. Desværre var vinden os ikke nådig, og "Strix" kapitulerede for sejl når farten kom under 2 knob.

I Holbæk var der ikke megen ledig kajplads, men vi

Ken vogter over mindst 300 m tovværk på vej mod Orø nordspids

”mokkede” os sammen og fik en fin frokost og en is til dessert.

Efter besøget var vinden stadig fraværende, men ”Frigg” og ”Strix” lagde vejen forbi Hørby Havn – for maskine – bare for at deltage i fejringen af ”Havnens Dag” som de lokale her godt nok havde gjort en del ud af – kran med 130 m² flag, boder og en mængde folk på kajen.

En bevaringsværdig tradition

Søndag listede vi hjemover mod de forskellige hjemhavne, mange gode oplevelser rigere, og med fast beslutning om at vi fjordsejlere vil bevare vor årlige uformelle træf. Tak til Nanna og Simon for initiativet.

Alle fotos er venligst udlånt af Marian Pedersen

Lars med Peti kom løs fra grunden

Epifanes
Yacht Coatings

HVAD ER DIN FARVE?
Nyt fra Epifanes:
Vores kendte polyurethane maling kan nu laves i 450 specielle marine farver.
Kan påføres med pensel, rulle og sprøjte.
Epifanes polyurethane maling er som altid, nem og simple at arbejde med.
Giver en ubeskriveligt hård og spejlsklig havtøns overflade som vil skille sig ud.

THE PROFESSIONAL'S CHOICE

Fugning
TDS primer for TDS440
Sæbe fugemasse, til i
sæt. Fug og på.

Limning
TDS serie af hæftelag og
sprøjtepistol for limning
af skibet og andre
overflader.

Randsoring
TDS lak skæres for effektiv
og nem vandskadebehandling.
Gælder kugler og andre
svære lækage problemer.

Vejledning
Special skriftet TDS vejledning
for en fremragende
topmaleri, perfekt for
anvenderen.

WEST SYSTEM
BRAND

Professionel epoxy til bådfolk!

Det mest alsidige epoxy system.
Bruges overalt
Luft, Land & Vand.

Støttet af HF Industri & Marine, Göteborg & 1708 Smedberg. Tlf: 82222222, www.hfmarine.dk

HF Industri & Marine

Se hele annoncen og endnu flere på DFÆLS hjemmeside

Helsingørjolle

Danmarks smukkeste Helsingørjolle bygget i 1994 af Aksel Nørgård i Marstal. Udsøgte materialer, meget velholdt.

Gode sejl. Pris 49500 inklusive landevejstrailer 1000kg.
Jens Demant
40455002

Fant

Blanklakeret 38 m2 Berg-spidsgatter sælges

Står blanklakeret overalt også indvendig under vandlinien.
Se vedhængte billede og historie
Priside: 75.000 kr.

Torben Buris Larsen (1413)
Agerlandsvej 14
5260 Odense S
Tlf.: 20911005
E-mail: anode@post10.tele.dk

SAOIRSE FOR SALE Red en båd – projektbåd

Designed by Maurice Griffiths and built by J W Shuttlewood & Sons, Paglesham 1965 She is perfect for shallow water
No leaking. Motor working. New bilge pump.
Her mast has just been fully revarnished with 5++ coats by a professional
Varnish work and deck for next season
She has just been taken up near Svanemøllen.

More details can be found
on <http://www.woodenships.co.uk/sailing-yachts/maurice-griffiths-roach-class/> (note the price has changed for family reasons)
please contact me on +33 6 74 87 36 45
or email cristobald00@yahoo.fr

16 meter mast kan afhentes

Der ligger en træmast i Marbæk Havn.
Den skal flyttes, se venligst vedhæftet billede. Den er lige omkring 16 m lang og kan hentes gratis.

Kender i nogen der kan bruge den?

Mvh
Robert Fisher
2160 9958

Sommerstævnets kapsejlads

Som næsten alle de mange foregående år var der også ved 2018-stævnet i Middelfart arrangeret kapsejlads om lørdagen.

Siden 2008 har sejladserne været udvidet fra en enkelt banesejlads til (oftest) 2 banesejladser og en distance-sejlads, hvilket også er grundlaget for det regnearksprogram, jeg har lavet til stævnerne. Så det var med en UPS!! at jeg i foråret så, at nu var

der lagt op til yderligere en sejlads om fredagen, for det var udoover det, programmet uden videre kunne håndtere.

Men stævneudvalget kunne berolige mig, den ekstra sejlads var en særskilt sejlads, ikke en del af det, der skulle håndteres. Hvad den gik ud på ser I sikkert på anden måde, men det var sjovt.

Nå, så blev programoperatøren

(mig) da ikke overanstrengt af at improvisere udvidelser.

Nej, det gjorde han i den grad ikke. Kun 14 både var tilmeldt kapsejlads og de 3 sejlads var kogt ned til en enkelt, en 12 SM distance-sejlads rundt i det utroligt flotte farvand.

Så blev det nemt at håndtere, næsten for nemt på en måde. Af de 14 tilmeldte gik kun 7 på banen, så nu viste sig en ny udfordring; at sætte rimelige løb. Vi håber, at deltagerne havde en god dag på vandet. Den blev lidt lang, for vinden var ind imellem næsten fraværende, og retningen kunne den heller ikke helt beslutte sig for. Vi brugte fra 3 til 4 timer om at komme de 12 SM rundt – under den gamle bro og rundt om Fænø med passage nær det dybeste sted i de indre danske farvande, "Marens Hul" på 81 meter mellem Fænø og skoven på Jyllands-siden. Det, som nogen evt tabte over bord derude, og som ikke kunne flyde, ser de ikke mere.

Det meget lille deltagerantal får mig til at sætte spørgsmålstegn ved, om denne del af det traditionelle sommerstævne er ved at have udspillet sin rolle? Er vi ved at være "vokset fra det" eller var det bare tilbudet om en fin udflugtstur, der trak?

Jørgen Heidemann, "Scherzo".

DFÆL kapsejlads						
Dato	14/07/18					
Sejlads	DM træbåd 2018, Middelfart					
Opgjort efter "Tid-på-tid" metode						
1.ste start				1.ste sejlads		
				(ingen 2 ^{den} eller 3 ^{die} sejlads i år)		
1. løb						
Bådnavn	Bådtype	Sejlnr	NNL (m)	Sejltid sek	Præmietid sek	Plac. nr
Frigg	Kystkrydser	D 7	5,4	11198	11990	1
Scherzo	Nord. Folkebåd	F DEN 506	4,3	12944	12944	2
Nina Swell	Platgatter	OS 31	4,9	14405	14981	3
2. - 3. og 4. løb ingen både						
2.den start						
5. løb						
Bådnavn	Bådtype	Sejlnr	NNL (m)	Sejltid sek	Præmietid sek	Plac. nr
Gi-Gi	30 m2 spidsgatter	D 16	5,0	10624	11116	1
Pan	Spidsgatter	R 13	5,7	11329	12329	2
Fant	45 m2 klasse-spg	S45 DEN 16	5,3	11762	12523	3
Frigg	Spidsgatter	142	5,5	14267	15360	4
6. - 7. og 8. løb ingen både				Mindste præmie-tid: 11116 (Gi-Gi)		